

Romantyzm

1. Słowo romantyzm wywodzi się od:

- łacińskiego słowa *romanus*, które oznacza rzymski, romański
- języków ludów romańskich, które dokonały ekspansji na tereny starożytnego Rzymu
- od słowa *romanca* – pieśni, podań i legend ludów romańskich

2. Romantyczna fascynacja ludowością odzwierciedla się poprzez:

- stylizowanie utworów na modłę wiejską
- wprowadzenie gwary do języka utworów
- zainteresowanie folklorem i wprowadzenie do literatury elementów nawiązujących do folkloru.

3. Podaj trzy argumenty potwierdzające obecność motywów ludowych w balladach Adama Mickiewicza.

.....
.....

4. Wykorzystując fragmenty IV i III części *Dziadów* Adama Mickiewicza wyjaśnij, na czym polega przemiana, która dokonała się w *Prologu*.

*Za coś dla mnie tyle ulubiona?
Za com z twoim spotkał się wejrzeniem?
Jednąm wybrał z tylu dziewcząt grona
I ta cudzym przykuta pierścieniem(...)
Gardząc istotami powszedniej natury,
Szukałem, ach! Szukałem tej boskiej kochanki,
Której na posłonecznym nie bywało świecie(...)
znalazłem ją na koniec!
Znalazłem ją blisko siebie,
Znalazłem ją!... Ażebym utracił na wieki.*

(IV część Dziadów)

*DOM – Dominum Optimum Maximum
Bogu Najwyższemu Najlepsze
Gustavus obi
Gustaw zmarł 1 XI 1823
Hic est natus Conradus
Tu narodził się Konrad 1 XI 1823*

(III część Dziadów)

*Ja kocham cały naród
Chcę go dźwignąć, uszczęśliwić
Chcę nim cały świat zadziwić(...)
Ja i ojczyzna to jedno
Nazywam się Milijon bo Milijony
kocham i cierpię katusze (...)
Daj mi rząd dusz (...)
Ja chcę mieć władzę, jaką Ty posiadasz
Ja chcę duszami władać, jak Ty nimi władasz*

(III część Dziadów)

.....
.....

5. Wykorzystując podane fragmenty monologu Konrada w scenie II dramatu Adama Mickiewicza, zdefiniuj romantyczny prometeizm.

*Nie spotkałem Cię dotąd – żeś Ty jest zgaduję;
Niech Cię spotkam i niechaj wyższość Twą uczuję - (...)*

*Kłamca, to Ciebie nazwał miłością,
Ty jesteś tylko mądrością (...)*

*Cierpię, szaleję – a Ty mądrze i wesoło
Zawsze rządzisz,
Zawsze sądzisz
I mówią, z ty nie błądzisz (...)
Wszystkie przeszłe i przyszłe jego pokolenia,
Przycisnąłem tu do łona,
Jak przyjaciel, kochanek, małżonek, jak ojciec:
Chcę go dźwignąć, uszczęśliwić, (...)
Nazywam się Milijon bo Milijony
kocham i cierpię katusze.
Patrzę na ojczyznę biedną,
Jak syn na ojca wplecionego wkoło,
czuję cierpienie całego narodu (...)*

6. Potwierdź lub zakwestionuj podane twierdzenia.

III część Dziadów Mickiewicz zadedykował przyjaciołom dekabrystom, których powstanie zostało krwawo stłumione przez cara. P F

Akcja 1 sceny III części Dziadów rozgrywa się w wileńskim klasztorze ojców dominikanów przy ul. Bazylikańskiej, przerobionym na więzienie. Jest Wielkanoc. P F

Konrad, bohater III części Dziadów, czuje się artystą osamotnionym i niezrozumianym przez ludzi. Uważa, że nie ma godnego odbiorcy jego sztuki. P F

III część Dziadów to dramat podzielony na akty i sceny P F

Wśród wywiezionych na Sybir studentów znalazł się dziesięcioletni chłopiec. P F

Ostatnią kwestią, którą porusza Konrad w II scenie III części Dziadów jest porównanie Boga do cara. P F

Nowosilcow postrzegany jest przez towarzystwo stolikowe jako lew salonowy, pożądany w towarzystwie dam, umiejący zorganizować bal. P F

8. Romantycy chętnie powracali do czasów minionych, a ich ulubioną epoką stał się:

- a. antyk
- b. gotyk
- c. średniowiecze

9. Wykorzystując poniższe fragmenty *Pana Tadeusza* i *Ksiąg narodu i pielgrzymstwa polskiego* wskaż dwa powody napisania dzieła.

*Litwo! Ojczyzno moja! ty jesteś jak zdrowie.
Ile cię trzeba cenić, ten tylko się dowie,
Kto cię stracił. Dziś piękność twą w całej ozdobie*

Widzę i opisuję, bo tęsknię po tobie.

*Panno Święta, co jasnej bronisz Częstochowy
I w Ostrej świecisz Bramie! Ty, co gród zamkowy
Nowogródzki ochraniasz z jego wiernym ludem!
Jak mnie dziecko do zdrowia powróciłaś cudem
(Gdy od płaczącej matki pod Twoją opiekę
Ofiarowany, martwą podniosłem powiekę
I zaraz mogłem pieszo do Twych świątyń progu
Iść za wrócone życie podziękować Bogu),
Tak nas powrócisz cudem na Ojczyzny łono.
Tymczasem przenoś moją duszę utęsknioną
Do tych pagórków leśnych, do tych łąk zielonych,
Szeroko nad błękitnym Niemnem rozciągnionych;
Do tych pól malowanych zbożem rozmaitem,
Wyzłacanych pszenicą, posrebrzanych żytem;
Gdzie bursztynowy świerzop, gryka jak śnieg biała,
Gdzie panińskim rumieńcem dzięcielina pała,
A wszystko przepasane, jakby wstęgą, miedzą
Zieloną, na niej z rzadka ciche grusze siedzą.*

*O tem że dumać na paryskim bruku,
Przynosząc z miasta uszy pełne stuku,
Przekląstwo i kłamstwa, niewczesnych zamiarów,
Za późnych żalów, potępieńczych swarów!*

*Biada nam, zbiegi, żeśmy w czas morwowy
Lękliwie nieśliśmy za granicę głowy!
Bo gdzie stąpili, szła przed nimi trwoga,
W każdym sąsiedzie znajdowali wroga,
Aż nas objęto w ciasny krąg łańcucha
I każą oddać co najprędzej ducha.*

*A gdy na żale ten świat nie ma ucha,
Gdy ich co chwila nowina przeraża,
Bijąca z Polski jak dzwon ze smętarza,
Gdy im prędkiego zgonu życzą strażę,
Wrogi ich wabią z dala jak grabarze,
Gdy w niebie nawet nadziei nie widzą -
Nie dziw, że ludzi, świat sobie ohydzą,*

Że utraciwszy rozum w mękach długich,

Plwają na siebie i plwają jedni drugich!

10. Uzupełnij tabelę informacjami dotyczącymi cech gatunkowych eposu Adama Mickiewicza *Pan Tadeusz*.

Cecha gatunkowa eposu	<i>Pan Tadeusz</i> Adama Mickiewicza
Akcja rozrywa się w przełomowym momencie historycznym	
Występuje bohater zbiorowy	
Dzieło rozpoczyna się inwokacją	
Występują szczegółowe, realistyczne opisy	

11. Wykaż, podając stosowne przykłady, że *Pan Tadeusz* to dzieło synkretyczne. Wyjaśnij termin.

Synkretyzm- .....

Pan Tadeusz zawiera elementy:

a) gawędy szlacheckiej.....

b) powieści obyczajowej.....

c) poematu heroikomicznego.....

d) sielanki .....

f) Powieści gotyckiej .....

12. Potwierdź lub zakwestionuj podane stwierdzenia zaznaczając odpowiednią literę.

W I księdze *Pana Tadeusza* do dworu przyjeżdża Henryk Dąbrowski. P F

Ksiądz robak był emisariuszem wojsk napoleońskich. P F

Gerwazy pełnił funkcję klucznika Horeszków. P F

Ostatniego poloneza w *Panu Tadeuszu* poprowadził Podkomorzy P F

Słowa *Jam jest Jacek Soplica* ksiądz Robak wypowiedział w obecności P F

Sędziogo i Gerwazego.

13. Gdzie Kordian wypowiada poniższe:

"Jam jest posąg człowieka na posągu świata"?

a) w ogrodzie,

b) w Watykanie,

c) na Mont-Blanc,

d) na placu przed zamkiem królewskim w Warszawie,

e) w szpitalu wariatów.

14. Hasło "Polska Winkelriedem narodów" jest nawiązaniem do postaci:

a) legendarnego bohatera szwajcarskiego,

b) średniowiecznego mnicha,

c) starożytnego filozofa,

d) renesansowego humanisty,

e) barokowego poety.

15. Z kim "toczy walkę" Kordian przed drzwiami sypialni cara?

- a) ze Strachem i Imaginacją,
- b) z Wielkim Księciem Konstantym,
- c) z Grzegorzem,
- d) z Doktorem,
- e) z Laurą.

16. Na jaką śmierć skazał car Kordiana?

- a) przez rzucenie na pożarcie lwom,
- b) przez uduszenie,
- c) przez rozstrzelanie,
- d) przez powieszenie,
- e) przez utopienie.

17. Kto prosił cara o ułaskawienie Kordiana?

- A. Wioletta,
- B. papież,
- C. Laura,
- D. Grzegorz,

18. Zdefiniuj podstawowe koncepcje historyzoficzne, które wystąpiły w polskich utworach doby romantyzmu.

- a) mesjanizm.....
.....
- b) winkelriedyzm.....
.....
- c) prometeizm.....
.....